

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

DSR-I-0700-43-1-KN/09

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 30.12.09

nr 7036 podpis

Warszawa, dnia 29-12-2009r.

SEKRETARIA
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 4.01.2010
nr 8710 podpis

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na pismo Pana Marszałka z dnia 27 listopada 2009 r., znak: BPS/DSK-042-2142/09, dotyczące oświadczenia złożonego przez pana Senatora Grzegorza Czelej podczas 44 Posiedzenia Senatu RP w sprawie planów rządu dotyczących zachęcenia rodzin do podjęcia odpowiedzialnej funkcji rodziny zastępczej oraz uruchomienia środków na ten cel, przedstawiam następujące stanowisko w tej kwestii:

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej opracowało projekt „Założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem”, który zakłada znaczne ograniczenie roli placówek opiekuńczo- wychowawczych w opiece nad dzieckiem i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej nad dzieckiem. Umieszczenie dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej będzie mogło mieć miejsce po wyczerpaniu możliwości zatrzymania go w rodzinie własnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Aby realizacja tych zamierzeń była możliwa planuje się położyć bardzo duży nacisk na rozwój rodzin zastępczych, przede wszystkim zawodowych, oraz rodzinnych domów dziecka. Zakłada się zwiększenie kierowanej do nich pomocy finansowej, ale także – a może przede wszystkim – wsparcia merytorycznego, poprzez realną pomoc w wychowywaniu powierzonych im dzieci (m.in. szkolenia, poradnictwo, również możliwość korzystania z wypoczynku, co przeciwdziałać będzie wypaleniu zawodowemu). Przewiduje się działania promocyjne oraz rządowe i resortowe programy wspierające samorządy w tym zakresie.

Instytucjonalne formy pieczy zastępczej docelowo powinny funkcjonować tylko jako małe, specjalistyczne placówki o charakterze domowym, w których przebywać będzie nie

więcej niż 14 dzieci. Instytucje te przeznaczone będą dla dzieci starszych (docelowo – od 10 roku życia) oraz dzieci wymagających szczególnej opieki, które mają trudności w przystosowaniu się do życia rodzinnego lub, ze względu na stan zdrowia, wymagają szczególnej terapii. Umieszczenie dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej będzie mogło mieć miejsce po wyczerpaniu możliwości zatrzymania go w rodzinie lub umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Zakłada się aktywny udział gmin w całym procesie wspierania rodziny, z zapewnieniem dziecku pieczy zastępczej włącznie. W tym celu rodziny zastępcze spokrewnione znajdują się w gestii gmin, które będą kontrolować jakość sprawowanej nad dzieckiem opieki. Do zadań gmin należeć będzie profilaktyka i praca z rodziną – przewiduje się tu sukcesywne wprowadzanie asystenta rodzinnego. Od jakości tej pracy zależeć będzie przyszły los dziecka: czy zostanie w rodzinie, czy skierowane zostanie do pieczy zastępczej. Motywacją dla gminy do podejmowania efektywnych działań będzie współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Niestety z uwagi na trudną sytuację budżetu państwa zaproponowano wejście w życie tych rozwiązań z dniem 1 stycznia 2011 roku, a planowane środki na wdrożenie ustawy w pierwszym roku jej obowiązywania zostały ograniczone do 35 mln złotych, w 2012 roku – 54 mln złotych, a w 2013 roku – 76 mln złotych. Planuje się, że wprowadzanie zmian w systemie pieczy zastępczej będzie dokonywać się stopniowo i będzie rozłożone na co najmniej kilka lat. Efektem prawidłowo prowadzonej pracy z rodziną powinno być pozostanie dziecka w rodzinie lub jego powrót do rodziców, jeżeli już zostało umieszczone poza rodziną. Jednostki samorządu terytorialnego będą mogły również pozyskiwać na opisane wyżej zadania środki finansowe pochodzące z projektów realizowanych w ramach Unii Europejskiej, między innymi z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W dniu 30 czerwca 2009 roku projekt „Założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem” został przyjęty przez Radę Ministrów. Prace nad projektem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem prowadzone są w Rządowym Centrum Legislacji.

Warto zauważyć, że - wzorem lat ubiegłych - wzmocnieniu systemu pieczy zastępczej służyły środki finansowe w wysokości 7,8 mln złotych przeznaczone przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w roku 2009 – w ramach resortowego Programu wspierania jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem - wyłącznie na rozwój rodzinnej opieki zastępczej. Konkurs ofert na projekty rozwiązań dla wszystkich

szczególny samorządu terytorialnego został rozstrzygnięty w maju 2009 roku. W ramach konkursu dotacje przyznano 316 podmiotom, a ponadto za kompleksowość i innowacyjność rozwiązań uhonorowano specjalnymi nagrodami 22 najlepsze projekty. Środki w podobnej wysokości zostaną wyasygnowane na rozwój systemu opieki nad dzieckiem w samorządach gminnych i powiatowych również w roku przyszłym.

Ponadto w roku 2009 Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej zleciło przeprowadzenie badań na temat barier w tworzeniu rodzinnej pieczy zastępczej w świetle opinii powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz rodzin zastępczych. Wyniki tych badań zostały przedstawione na konferencji organizowanej przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w dniu 10 grudnia 2009 r. pt. „Bariery w rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej”. W ramach działań promujących rodzinne formy opieki zastępczej, Ministerstwo przygotowało materiały zawierające informacje o rodzinach zastępczych oraz promujące rodziny zastępcze. Materiały te w grudniu br. zostały dołączone do wydań kilku czasopism o zasięgu ogólnokrajowym.

Liczę, że dzięki działaniom MPiPS, jak również dzięki - godnej najwyższego uznania - aktywności instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką opieki nad dzieckiem, uda się przełamać ciągle zbyt małe zainteresowanie społeczeństwa polskiego pełnieniem roli rodziny zastępczej oraz zmienić częstokroć niekorzystną dla dziecka praktykę umieszczania go w instytucjonalnej formie pieczy zastępczej.

Z poważaniem

MINISTER
z. u. p. PODSEKRETARZ STANU
Marek Bucior
Marek Bucior